

Zrównoważona gospodarka leśna na obszarach cennych przyrodniczo

2019-04-16

Jak pogodzić gospodarkę leśną z ochroną przyrody - martwe drewno na obszarach Natura 2000 - pod takim hasłem odbyły się warsztaty dla pracowników regionalnych dyrekcji lasów państwowych oraz regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, których celem była dyskusja o roli martwego drewna na leśnych obszarach Natura 2000. Program wydarzenia zorganizowanego w dniach 9-11 kwietnia br. w Szarowie przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Instytut Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk w Krakowie objął trzy dni, z których pierwszy przyjął formę wykładów.

W serii 9 wystąpień zaprezentowano m.in. obiekt doświadczeń projektowych skupiających się na roli martwego drewna w ekosystemach leśnych, które realizowane są na zlecenie Lasów Państwowych w Puszczy Niepołomickiej. W omówieniu tego zagadnienia podkreślano istotną rolę jaką martwe drewno pełni w podtrzymywaniu funkcjonowania i liczebności gatunków setek organizmów takich jak mchy, wątrobowce, grzyby, owady i ptaki. Wskazano na stosunki warunkujące ilość, rodzaj i jakość martwego drewna w zależności od rodzajów siedlisk, składu gatunkowego i wieku lasu.

Prelegenci byli zgodni co do ogólnej zasady wskazującej na zwiększanie się liczby różnych gatunków przy wzrastającej ilości martwego drewna, zwłaszcza przy zróżnicowaniu rodzajowo-strukturalnym tego ostatniego. Podjęta w projekcie analiza ekonomiczna wykazała korzyści, które gospodarce leśnej oferuje ograniczenie pozyskania drewna kosztem polepszenia uwarunkowań ekologicznych takich jak zmiana składu gatunkowego, poprawa stosunków hydrogenicznych.

W drugim dniu warsztatów odbyły się prace kameralne w Puszczy Niepołomickiej, m.in. w dwóch rezerwach przyrody: Gibiel oraz Lipówka. W grupach reprezentujących wyłącznie pracowników z regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, wyłącznie z regionalnych dyrekcji lasów państwowych oraz w grupach reprezentujących składy mieszane z obu tych podmiotów, dokonywano oszacowania ilości martwego drewna na hektar metodami wizualną oraz pomiarową.

Następnie przy wsparciu oprogramowania geoinformacyjnego QGIS (ang. Quantum GIS) dla całego obszaru Puszczy, która oprócz obiektów rezerwatowych i Natura 2000 obejmuje także inne płaty chronione, każda z 6 grup uczestników warsztatów, zaprojektowała rekomendowane składy martwego drewna w podziale na gatunki w układzie przestrzennym dla indywidualnych wydziałów leśnych na poziomie oddziałów. Najtrafniejszych szacunków dokonała grupa składająca się z pracowników pięciu regionalnych dyrekcji ochrony środowiska.

Warsztaty zakończyła sesja prezentująca podjęte przez grupy prace i ich wyniki przetworzone przez QGIS dla całej Puszczy Niepołomickiej oraz debata nad dalszym sposobem podejścia do zagadnienia martwego drewna na leśnych obszarach Natura 2000. W trakcie debaty wyraźnie zarysowały się różnice zdań co do sposobów i możliwości finansowania działań służących zwiększaniu ilości martwego drewna na chronionych obszarach gospodarczych w lasach państwowych.

